

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Hamishah humshe Torah

'im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be'er reḥovot 'al diķduķe Rashi ...
ye-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Leyi be-sof kol ḥelek

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitsḥak

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

IT

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

אַהֲרֹן לְפָנֵי הַכְּנָתָר לְמִשְׁבָּרוֹת : לְהָ וּבְנָן
יִשְׂרָאֵל אֶקְלֹו אֶת־הַפָּטָן אֶרְבָּעִים שְׁנָה עֶדֶד
בָּאָס אַל־אָרְצָנוּשָׁבָת אֶת־הַקָּן אֶקְלֹו עֶדֶד
בָּאָס אַל־קָזָה אָרְצָןְגָּן : לוֹ וּשְׁוֹמְרָא חֶדְמָן
שְׁבִיעִי עַשְׂרִית הַאִיָּה הוּא : פ א נִסְעָנו
י' כָּל עֲבָת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִפְּרָבָר סִין לְמִסְעָה
עַל־פִּי יְהֹוָה וַיְחַנֵּנוּ בְּרִפְדִּים וְאַיִן פִּים לְשָׁתָת
קָנִים : ב וַיַּרְבֵּב חָסָע־מִשְׁה וַיָּמֹר חָנִיר
לְנוּ פִּים וּנְשָׁתָה וַיֹּאמֶר לְהָם מִשְׁרָה מַה־
תְּרִיבּוּ עַמְּלֵי מַה־תְּנַסּוּ אֶת־יְהֹוָה :
ג נִצְמָא שֵׁם הָעָם לְפִים וְגַלְן הַעַם עַל־
מִשְׁה וַיֹּאמֶר בְּמָה וְהַגְּלִיתָנוּ מִפְּצָרִים
לְקָמִית אָתִי וְאֶת־בְּנֵי וְאֶת־מִקְנֵן בְּאַקְמָא :
ד וַיַּצְעַק מִשְׁה אֶל־יְהֹוָה לְאָמֹר כִּי אַעֲשֶׂה
לְעַם הַזֶּה צָדֵךְ מִיעַט וְסַקְלָנִי : ה וַיֹּאמֶר
וְתַּהֲנֵה אֶל־מִשְׁה עַבְרָל לְפָנֵי הַעֲשָׂה
מִקְנֵן יִשְׂרָאֵל וּמִטְּפָךְ אֲשֶׁר הַכִּתְבָּה בְּאֶת־
הַאֲרֻכָּת־בְּיַרְךָ וְהַלְכָתָךְ : ו הַנְּנִי עַמְּדָל לְפָנֵיךְ
שֵׁם עַל־הַזּוֹל בְּחַרְבָּה וְהַכְּמָת בְּצֹור וַיַּצְאֵוּ
מִפְּנֵי פִּים וּשְׁתָה הַעַם וַיַּעֲשֵׂה כֵּן מִשְׁה לְעַנֵּן
זָקָן יִשְׂרָאֵל : ז נִקְרָא שֵׁם הַמְּקוּם מִשְׁה
וְכָרִיבָה עַל־כָּרִיב בְּגַן יִשְׂרָאֵל וְכֹל נְסָתָם
אֶת־יְהֹוָה לְאָמֹר הִישְׁיָה בְּקָרְבָּנוּ אַבְּדָן
אָזִן : פ ח וַיַּגְּבָא עַמְּלָק וַיָּלַחַם
עַסְיִשְׂרָאֵל בְּרִפְדִּים : ט וַיֹּאמֶר מִשְׁה אֱלֹהִים
יְהֹוָשָׁע בְּתַרְצָנוּ אֲנָשִׁים וְאֶת־הַלְּחָם בְּעַמְּלָק
לְנָא גּוּבְרֵין וּפּוֹקֵד אֲנָחָה קָרְבָּא בְּעַמְּלָק כַּמְרֵךְ
מוֹהָר
אֲנָא פָּאִים עַד־דָּרִיש רַמְקָא וְחוּטָא דְּאַתְּגַבְּיוֹד־בִּיהְגָּסִין מִן־קָדְסָן בְּרִדי :
וַיַּעֲבֵד

ונגענעה אתרו קומט פהויתא למטרא : לה ובני ישראל אכלו ית מנא ארבעון שין בתיוזל דמזהה על מיתהן לארכעא מיתקה נטא אכלו ארבעון יומין בחד סומיה שוד רעברו יזרעא ועלוי לסייעי ארעה. רכען : לו ומקרא חור פון עשרא לוחת פאן הווא : א גנטלו כל קניישא ווועו וערוי ברפדים אתרא דבטילו אוידיזון מסאנוחא דראוביתא ואתגבשו מבוגיעא ולא הוא מי לכשחי לעכוא : ב ונציר בשיער עמא עם משרה ואטיו כהן מאן גישטי ואטמר להוון מיטה פה נצין אתרו עזני ומיה קנסן אתחון קדם : ג וצמי פון עקא ליטוי ואחרעס עמא על מיטה ואטמר לאא דזון אפקטנא מסאנובים לנטלא וחנא בית גננא נית גינטא בעצחותא : ד וצליל טשה קדם : י ליטילד מה אעבד לעעקה קדון טוב קליל זעיר והינוי באנין יט' : ה ואטמר " למשה עבר קדם עמא ורבער ערנק פסבי " ישראאל וחונען דבהתירות בה ית נהרא דבר בעזז ואיזיל לך מי קדם תורהעתהן : ו האנא קאיס קדריך פון אתרא וחתם רושם ריגלא בחזירב ומוקמי בה בטיר חריטרא ניקון מעיה מוי ליקשטי ווישטן עקא וגבר היבידען משה קדם פט' ישראאל : ז וקרא שכא דאתה נטהו גסיניא ומוציאת בגין דגראי בני ישראאל עט משודה ובגוז רגנסון קדם יי למיר האק קרייטטא אונקר שביקחת בגין שרייא בעניא אין לא : ח ואותא עמלק באירוע רומא ושווין בליליא זהיא אף ושות מאה מלון וכון בגל מזורתה דתעה בגין עשו וכמי עזק אחה ואטז קרא עט ישראאל ברפדים ותויה נסיב וקטיל גוירין מלבית זו דלא דונה עניא פנקול יעוזן פון ביגל פרלינגא ניבראה זי בידיזון :

בגדיין

באר רחובות דקדוקי ראש"

אברהם קח את יצחק וילך לאלהרן ותמן לזרע כבשין עלי צבאות סים מהענין כלכך כלדעתו רוחם שלינו נועז שוטריך ותרילג בדור קפל מוקטן.

ר' יונתן ב'

(לט) אל קוץ חוץ ככון - כלכמים ביזננס וטב עין מוחהית : (ו) פיש'ס'ckerberg . מסitten לאו וויס : כלכל

מכללי יופי

ענינו הרוותה ? (ט) (הצור) . ורשונסתה : (ומריבה) . שם עכיזרב : (ט) (מחר) . עינוסלע : (ט) (כ渺) . שם ענין בחרינה הווא הום זיבא אחר הוטשותהו כו : (הגבעה) כמו זו אבל

טהר אַנְכִי נָפֵב עַל־רַאשׁ־הַגְּבָנָה וּמְפַתָּה
הַאֲלֹהִים בֵּיןִי : י וַיַּעֲשֵׂה יְהוָה כַּאֲשֶׁר
אָמַר־דָּלֶל מִשְׁתָּחַת לְהַלְּחֵם בְּעַמְלָק וּמִשְׁתָּחַת
אַהֲרֹן וְהַוָּר עַל־וּרְאַשׁ הַגְּבָנָה : יא וְהַנָּה
בַּאֲשֶׁר יָלִים מִשְׁהָ זֶה וְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל וּבַאֲשֶׁר
נִיחַת זֶה וְגַבְרֵי עַמְלָק : יב וְיִהְיֶה מִשְׁהָ
בְּנָרִים וַיַּחֲדֹר אַבְנָה נְשִׁימָיו תְּחַתְּיוֹ נְשִׁבָּה
עַלְיהָ וְאַהֲרֹן וְהַוָּר קְמָבוּ בֵּיןִי מִזְרָח אֶקְדָּל
וּמִזְמָשָׁא : יג וְחַבְרֵי יְהוָה יִתְהַשֵּׁעַ יִתְהַעֲמִלָּק
דַּעַל שְׁמָשָׁא : יג וְחַבְרֵי יְהוָה יִתְהַשֵּׁעַ יִתְהַעֲמִלָּק
וַיַּתְּהַשֵּׁעַ יְהוָה לְפָתְגָס־דָּרְקָרְבָּב : יד וְאָמָר אָתָּה
לִמְשָׁה בְּתַבְּקָא דּוּכְרָנָא בְּסֶפֶרָא וְשָׁוֹי גָּדָס
וְהַשְׁעָר אַרְיָה מִקְמָה אַמְחֵי יִתְהַדְּוּכְרָנָא
בְּאוֹנוֹן יְהַשְׁעָר קִידְמָה אַמְחֵי אַתְּ-דָוְרָב
עַמְלָק פְּתַחַת הַשְׁקָמִים : טו וּבָנָה מִשְׁהָ
כּוֹבַעַת נִקְרָא שְׁמוֹ יְהָנָה נְקִי : טו וּאָמָר
דְּחִילָא

כ י רשי

כָּבוֹד תָּלִימָדָן חַכִּיב עַלְוָן צָלָל וְכָבוֹד חַמְרָן גָּדוֹל וְחוֹתָמָן
כִּיה וְעוֹמָה לְתַחַת חַצְרוֹן כְּרָמָוּן וְחוֹרָל כְּחוֹרָל עַמִּינָה (כְּמִרְבָּךְ יב) חַדְיִינָה כְּלָחָס כְּלָחָס
פְּעוּרָלִיס כְּן כְּלָלוֹן קְדוּמָה כְּהָ : וְגַא הַלְּחָם . טו וְעַמְנָן וְסָלָמָס (כְּמִלְתָּא) : מְחָד . כְּעַת סְמִלָּחָה אַמְכִי נְמָכָה
לְמַן אֲנָשִׁים . גְּנוּרִיס וְרָלִי תְּטוּג עַתְּחַזְוּתָן מְקִיעַתָּן : טו וּבָנָה מִשְׁתָּחַת
עַמְלָק פְּתַחַת הַשְׁקָמִים : טו וּבָנָה מִשְׁהָ
כּוֹבַעַת נִקְרָא שְׁמוֹ יְהָנָה נְקִי : טו וּאָמָר
וְיִהְיֶה כְּבָשָׂר כְּבָשָׂר : (ט) בְּאֲשֶׁר יְרִים מִשְׁהָ זָיוּן וְיִלְיָו עַל חַסְכָּה גְּנַדְתָּה גְּנַדְתָּה
כְּבָבִיל פְּנַתְּגָנָן בְּפָנָס וְמַנְכָּה לְחַרְתָּחָנָן גְּנִיְרִיְדִי : וְזָקוֹחָן : אַבְן וְשִׁיבּוֹחָה
יְמַהְלָל סְרוּזָן בְּגָנָר זָקָר חַזְיָה עַזְמָה עַזְמָה כְּבָבָר : וְהַיְדוּ אַמְנוֹנָה .
עַד בָּא הַשְּׁמָשׁ . סְזָוִי עַחֲלִיק מִחְזָבָן הַתְּשִׁעָתָן תְּלִיאָרָן זְנוּיָה כְּתִילָּרָן זְנוּיָה
(ז) וְזָחַלְשׁ וְהַשְׁעָר . (חַנְחֻמָּא) קְרַעְתָּה גְּנַדְתָּה וְלָאַבְּתָרָה גְּנַדְתָּה זְנוּיָה
סְדָבָר פְּנַתְּגָנָן : (ז) (ז) כְּחַכְזָתָצָרָה . סְמִחְעַמְלָק לְפָדוּחָן לְפָדוּחָן קְוֹסָס לְכָלְקָמוֹת (כְּמִלְתָּא) : וְשִׁים בָּאָזְן יְהַשְׁעָר .
סְמִינָק קְרַעְתָּה גְּלָאָל גְּלָאָל זְנוּיָה גְּלָאָל זְנוּיָה כְּלָנוֹן נְרוּמָה זְנוּיָה זְנוּיָה זְנוּיָה זְנוּיָה : כִּי מִמְהָא
לְמַן לְמַן יְמִירְקָהוּ כְּחַפְן חַפְן לְיִחוֹתָנוּ : (טו) וְיִקְרָא שָׁמוֹ . סְלִמְוֹחָן : ה/נָס . סְקָדָס כְּרָנוֹן כְּוֹל עַמְּתָה לְמַן כְּמַן . לְאַזְמָונָה
קְרִיוֹה . הַלְּמָסְמָרָה שָׁוֹעַל וְעַמְּתָה וְכָרְתָּה גְּמָסָמָס זְנוּיָה זְנוּיָה זְנוּיָה
סְקִילָת בְּרָנוֹן צְוֹת בְּרָנוֹן לְיִכְבָּרְכָהוּ נְהִיטָה מְלָאָמָת וְמְסָכָם וְלָאַמְּרָה כְּמָה וְלְגַעַתְּבָה זְנוּיָה זְנוּיָה
סְקִדְמָוֹת כְּרָנוֹן גּוֹל טָלוֹן טָלוֹן וְלְוִין כְּפָהָלָה טָלוֹן וְכְמָה עַלְלָס פְּנִימָה (הַהְלִימָט)

סְלִמְוֹחָן

בָּאָרֶרֶתֶן דְּקָהָוִי רַשְׁיָה

מְלֹא מִים וְזֶה סָמֵס אַלְסָק כְּלָל לְזָה נְמָאָז טָסָס סָמְטָס דְּכָה חַזְחָסָל עַכְיָוָרָדָס כְּגָרָבָס אַמְּתָה וְזָוִיכָס זָכָס כְּלָל כְּזָבָהָק עַד שְׁתָהָן
לְיִכְרָתָהָק כְּלָלָהָק פְּרִישָׁוֹתָהָק וְלִרְיָהָק תְּקָעָהָק סְלִמְוֹחָן וְלִפְנֵיָהָק זְנוּיָהָק פְּנִימָהָק זְנוּיָהָק

זְנוּיָהָק

ידושלמי נח

רושאן

ונאמר שכובעה נפקת מתחות בירקן יקנרא דרכוון כל עולם
טו ואמר אדרום קיים מוכירא בז' בוכרס' נקרויה דהווא
בקמ'ורה געית קרבא ברבי' עקלק'夷施' נתחוון לתלמי

באר רחובות דקדוקי דשוי

ונפה מוקצת יותר זו הפליג ונכח בג'ור פגנו זיידן לדכרי רט^ט. יוכחות לדכרי החרטה ההייזן כתופתת קיזוזין דר למד ע"כ מגהס בחדוד טלקה פנפריגון לכודקו נתנו גלפדן וכלה בקורס נאברEkornik ומלך גדור ופנפריגון להו וכמוניה עין סס: פגנו

רשב"ט

二〇九

מכללי יופי

טנעם נצחוכ כו סיד איזר טנ
בכסי' ח' ויכא דונגען מלהאומה לא' ^{טנעם נצחוכ כו סיד איזר טנ}
כגווילק מודור דור מישראט
טיז'וונלטחים כו פיז'ס' קהיא
הוותס חמיד לערום . ו'ז
מחפריטים כהארדיינה טנן זירארט
שטייה לוייזעס על כסא כ'יס'ה מלאמטה לא' כטוחלק ורייז לנטהוּן
מק מודור דור כי כ'ג' מלעריטא דחמי'יכ' הילחנס כהס ערד גיעומו : פ'ג
ספטעס בענכוֹ שגעילק ערליך יד על כס'יס לאנווֹתנוֹ נחקלל צוֹוּן ווֹתָה ווֹתָה
קְלִינַה

אכל' אינה נבוכה כמי אחר : (יב) מוה אחדר ומזה אחדר .
 בזוה והמקום אהוד זמהה המקום אחדר : (טז) מזונת (טז) זה
 בזמנים מודוכות ולא הניתנות
 ונדר בא' החשיטי : יר) **בספר** גו' ספר
 (ג) (ויהילש) . כלוכור
 שברם ורוצם : (טו) (ו). כתוכ זבור חות חדר עטהך
 עטלך : (טמ). נ' קרא משה למלוכה
 אשר בנה לזכרו רהנס
 שעשה להם : זכוןיך לאן אל אלהו ישראל : (טס).
 נשרו נסכל ועקר הענו בענין רבבוזה וההנוגדים בינו לבין הבם

כִּי־זֶה עַל־גָּבָּעָה נָהָר מִלְחָמָה לִיהְוֹת בַּעֲמָקָם דִּתְּלָא דְשִׁבְנָתָה עַל־כּוֹרֵסִי יִקְרָא דְצַדָּקָה רִינְגְּהָדְקָבָא קְרָסְדָּא בְּרִיבָּרָתָן גְּבָלָק
וּמְפָטִירָן וּדְבוּרָה אֲשֶׁר נָבִיאָה . בְּשֻׁופְטִים כִּימָנָר :
קְיָ"ר . יְדָאָמָנוֹת פִּ"מָן . פְּנִ"אָה פִּ"מָן :

פ פ פ

א וְשָׂמָעַ יִתְרֹן וְבָא דְמִרְון חַמּוֹתִי דְמִשָּׁה
וְתִכְלִידִי עַבְדָּנִי לְמִשָּׁה וְלִישְׁרָעָן
עַמְּפִיה אֲרִיד־אֲפִיק יְיָ וְתִדְיְשָׁרָאֵל מִפְּצָרִים :
ב וּדְבָר יְחִירָה חַמּוֹתִי דְמִשָּׁה יְתִדְצְפָרָה
אַפְתָּה מִשָּׁה בְּתָרְךָ פְּטָרָה : ג וְעַתְּ פְּרִין
בְּגַנְעָא דְשָׁוּם תְּדָרְךָ גְּרָשָׁס אֲרִי אָמָר דִּיר הַבּוֹנִי
בְּאַדְעָנוֹכְרָאָה : ד וְשָׁוּם תְּדָרְךָ אַלְיעָשָׂר אֲרִי
אֱלֹהָה דְאָבָא הַנְּהָדְבָּסְדָּר וְשָׁוּבָנִי מְהֻרְבָּא
דְפָרָעה : ה וְאַפְתָּה יִתְרֹן חַמּוֹתִי דְמִשָּׁה
וּבְנָוֹהִי וְאַתְּמִיה לְוֹתָדְמִשָּׁה לְמַרְבָּרָא דְהָוָא
שְׁרִי תְּפִנּוֹן לְטוּרָא דְאַחֲנְלִיד־עַלְוָה־יִקְרָא־
בְּגַן : ו וְאָמָר לְמִשָּׁה אָנָּא חַמּוֹךְ יִתְרֹן אַתִּי
לְוַתָּדְעַתָּךְ וְתִרְיַן בְּנָהָא עַקְמָה : ז וְנַפְקַח
מִשָּׁה לְקָדְמוֹתִי חַמּוֹתִי וְסַגְדָּה וְנִשְׁקִיד־לִילָּה
וּשְׁאַילָּוּנְגְּבָרְלִיחְבָּרִיה לְשָׁלָם וּעַלְוּ לְמִשְׁכָּנָא :
ח וְאַיְשְׁתַּשְׁעַי מִשָּׁה לְחַמּוֹתִית כְּלִגְגָּבָד
י לְפָרָעה וְלִמְצָרָאִי עַל אַיִּסְקָה וְשְׁרָאֵל יְחִי
כְּלִעְקָתָה דְאַשְׁבָּחָתָנוּ בְּאוֹרָה וְשִׁבְנוֹנוּ :
ט וְתִרְיוֹן תְּרֹן עַל כְּלִטְבָּתָה דְעַבְדָּי
לִישְׁרָאֵל

מִצְרָיוִם

רְשִׁי

מִלְיכָתָתוֹ הַרְדוֹיו לְכָנָה זוֹנוֹגִילְחָכְתָּיו (עַמּוֹס א) וְעַנְרָתָה לְרָדוֹ וְכָרְסָכָתָה מִסְׁכוֹמוֹ
לְחִתְּוֹ וְוּסְמִינָה . וְבְנָוֹמָה . וְבָרִי כְּסָתוֹ פָּנָה : חַסְלָה פְּרָשָׁת בְּשָׁלָה
(א) וְיִשְׁמָנָג יִתְרֹן . פְּסָעָמָונָק פְּטָעָת בְּלָה קְרִינָת יְסָפָר וְיְלָחָת פְּמָלָה (זְבָחִיסְקָוָה) : יִתְרֹן . זְגָעָתָקָוָת נְקָרוֹן
לְכָבָנִיר (קְיָסָמָתָן) כְּסִינָוָנָהָתָחָד עַלְמָמוֹן . חַוְכָּא קְאַכְּחָתָתָתָוָה מְוֹכָנָהָוָה (שְׁוֹפְטִיבָד) עַמְּנִיָּוָה
חוּמָה